

Maakunnallistuva aikuissosiaalityö – kehittämisyhteistyön hybriditapaaminen

Kuntatalo, 3. krs B3.8 Kalkki

10.6.2022 klo 9.30–15.30

Ellen Vogt

Ohjelma 10.6.2022

9.30 Aamukahvi

10.00 Tervetuloa

Johtaja Sari Raassina, Kuntaliitto

10.15 Sosiaalihuollon kehittämisohjelma: Tavoitteena tutkimus- ja tietoperustainen sosiaalihuolto

Ohjelmapäällikkö Harri Jokiranta, STM

10.45 Teema: Miten aikuissosiaalityö asettuu taloksi hyvinvointialueelle?

Alueiden alustuspuheenvuorot: Miten aikuissosiaalityötä kehitetään ja sen järjestämistä suunnitellaan hyvinvointialueilla?

Soite – Marja Paananen

Kymsote – Anna-Riitta Liakka

Lappi – Mirja Kangas

Pirkanmaa – Kaisa Bragge

Keskustelu + keskeiset nostot kehittämisestä ja kehittämisen tuen tarpeista

12:00 Lounas (omakustanteinen)

12.45 Yhdyspintojen Ajatus- ja innovaatioakvaario

Työskentelyn kulku:

Ensin toinen nimetty ryhmä keskustelee ja toinen ryhmä kuuntelee 10 minuutin läsnä/etäkeskustelun. Sen jälkeen toinen kuunnellut ryhmä kommentoi/opponoi 10 minuuttia ja täydentää kuulemaansa. Lopuksi tehdään keskeiset yhteiset kehittämisnostot ja -huomiot keskusteluista 10 min.

Teemat:

- 1. Työllisyydenhoidon ja typ-yhteistyö kuntien kanssa**
- 2. Kotoutumisen yhteistyö kuntien kanssa**
- 3. Yhteistyö asumisen yhdyspinnoilla**

14.45 Päivän päätös ja verkoston jatko

Erityisasiantuntija Ellen Vogt, Kuntaliitto

15.00 Päätöskahvit

Pelisäännöt

Pidetään mikit kiinni, kun ei ole omaa puheenvuoroa

- Muista aina avata mikrofoni, kun on oma puheenvuorosi
- Jos osallistut etänä, voit myös halutessasi avata puheenvuorosi aikana kameran.

Puheenvuorot pyydetään nostamalla käsi joko salissa tai Teamsissa

- Muista laskea käsi, kun olet saanut puheenvuoron ja pitänyt puheenvuorosi

Etänä osallistuvat voivat kommentoida myös Teamsin keskustelukentässä.

- Salissa olijat näkevät Teams keskustelukentän.

Kerro aina puheenvuorosi alussa kuka ja mistä olet

Alustajat: Kunnioittakaa toisianne ja pysykää aikataulussa 😊

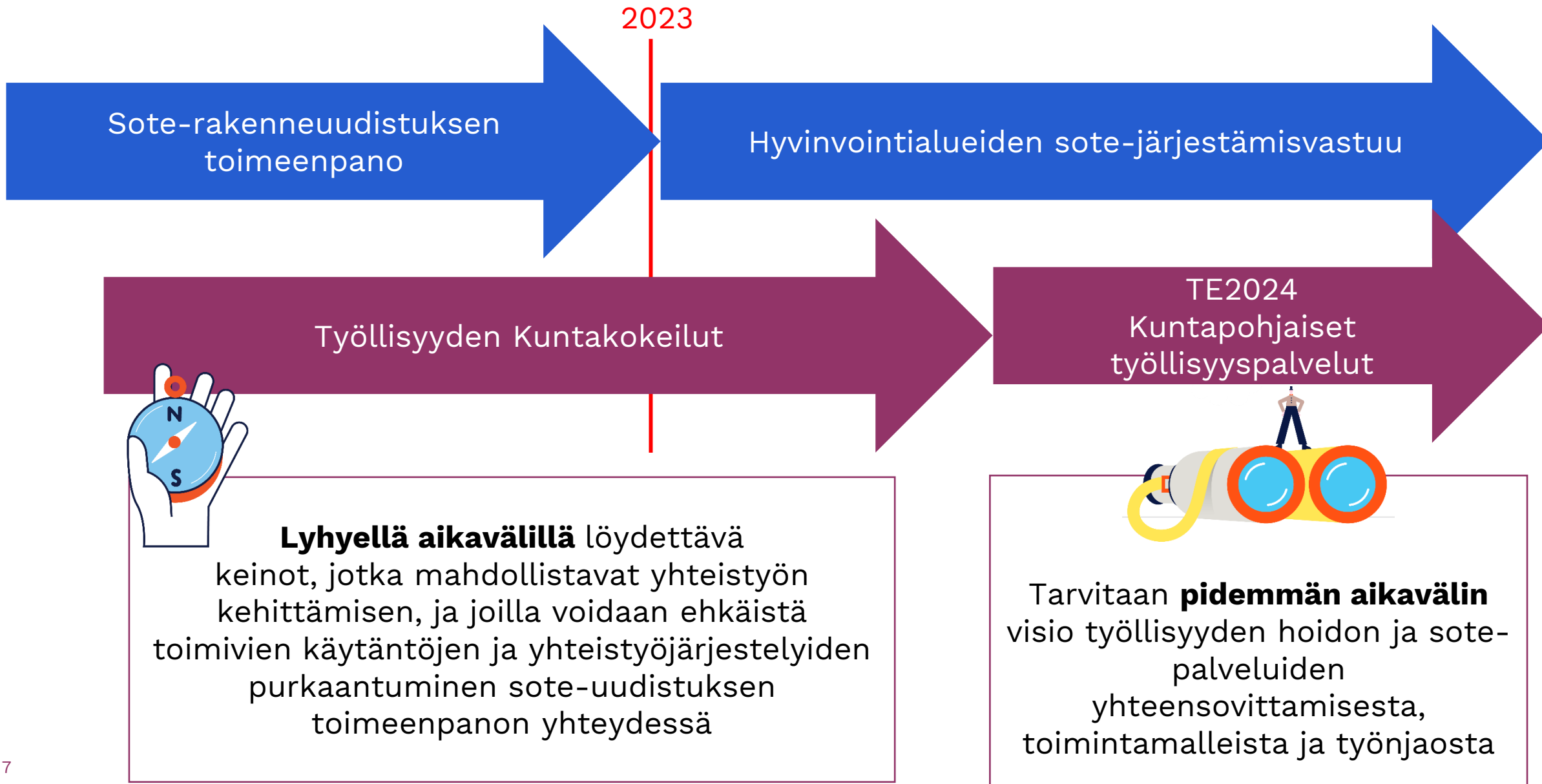

Ajatus- ja innovaatioakvaariot

Työskentelyn tavoite ja kulku

- **Akvaarioiden tavoitteena on jakaa kokemuksia, ratkaisuja ja innovaatioita sote-uudistuksen valmistelussa sekä nostaa esiin tuen tarpeita ja keskeisiä haasteita sote-uudistuksen toimeenpanossa tai lainsäädännössä.**
- Jokaiseen teemaan on nimetty läsnäkeskusteleva ja etäkeskusteleva ryhmä
- Ensin läsnäryhmä keskustelee ja etäryhmä kuuntelee heidän keskusteluaan (10 minuuttia)
- Sen jälkeen etänä kuunnellut ryhmä kommentoi/opponoi kuulemaansa ja täydentää esiin nousseita asioita (10 minuuttia)
- Lopuksi kirjaaja nostaa keskeiset yhteiset kehittämis- ja innovaationostot sekä huomiot keskusteluista ja esittää ne ja kaikki mukana olijat voivat vielä täydentää niitä (10 min.)
- **Ryhmäkeskustelija:** ole ilmaisussasi tiivis ja valmistaudu keskusteluun pohtimalla jo etukäteen, omaa teemaasi ja kysymyksiä, joita keskustelulle on asetettu. Jokaiseen teemaan on myös liitetty linkit ajankohtaisiin lakiuudistuksiin, joihin halutessasi voit tutustua.
- **Etäkeskustelija:** Valmistaudu avaamaan kamerasi keskustelun ajaksi 😊

1. Työllisyydenhoidon ja ty- yhteistyö kuntien kanssa

TyVL 5/2021: "Valiokunta pitää välttämättömänä, että visio sosiaali- ja terveyspalvelujen ja toisaalta työllisyyspalvelujen tulevaisuuden rakenteesta ja palveluintegraation toteuttamisesta kirkastetaan jatkovalmistelussa"

1. Työllisyydenhoidon ja typ-yhteistyö kuntien kanssa

Keskustelukysymykset:

- **Miten voidaan varmistaa työllisyydenhoidon palvelujen jatkuvuus ja yhteistyö kuntien kanssa sote-uudistuksessa?** Mitä haasteita ja tuen tarpeita on sote-uudistukseen valmistautumisessa noussut esiin? Miltä aikataulu näyttää tarvittavien toimeenpanon muutosten näkökulmasta?
- Linkit meneillään oleviin keskeisiin lakiuudistuksiin:
 - [Sote100 lakipaketin sote-valiokunnan mietintö StVM 9/2022 vp \(esim. kuty-muutokset\)](#)
 - [Eduskunta kotoutumislaki ja typ –mini He](#)
 - [Tiedote mini He:n antamisesta](#)
 - [Te2024 –lakiluonnos lausuntopalvelussa](#)
 - [Kuntaliiton lausunto Te2024 –uudistuksesta](#)
- Kirjuri ja yhteen vetäjä Karri Vainio

Työllisyydenhoidon ja työyhteistyö kuntien kanssa 1/2

- Kunnan rooli kuntouttavan työtoiminan tuottamisessa. Selkeyttä tarvitaan missä laajuudessa kunta voi tarjota ympäristöjä (esim. kirjasto) toiminnan toteuttamiselle. Missä laajuudessa voidaan sopia / hankkia ?
- Aikataulu aiheuttaa haasteita, varsinkin jos TYP-laissa kuntien rooli (väliaikaisesti poistuu)
- Mikä on tuleva työnjako kuntien ja hyvinvointialuiden välillä työllisyyden ja kotouttamisen hoidossa. Ensivaiheessa ja pidemmällä aikavälillä ?
- Yhteistyön jatko tulisi turvata. Valmennustyötä olisi hyvä voida harjoittaa myös kunnissa vaikka sosiaaliohjaus tulisi hyvinvointialueelle ?
- Uudistus sinänsä hyvä ja selkeyttää työnjakoa (ja pienentää riskiä siitä, että asiakkaita ohjataan ”sattumanvaraisesti” väärin palvelutoimintoihin)
- Pitkäaikaistyöttömien palvelutarpeen monipuolisempi arviointi (HVA:n sisällä – sote-integraatio). Työ ja toimintakyvyn arvioinnin prosessin kuvaaminen
- **Työllisyydenhoidon palvelujen jatkuvuus ja yhteistyö kuntien kanssa sote-uudistuksessa varmistetaan mahdollistamalla yhteistyö sopimuksellisesti oikeudellisesti kestäväällä tavalla (KUTY laki 13p muutos). Kuty – toiminnasta saadun valtion korvauksen edelleenkanavointi tuottajalle.**
- Sosiaalisen kuntoutuksen rooli. Onko tarkoituksenmukaista, että eri vuosikymmeniltä periytyviä pykäläiä sovelletaan rinnakkain. Pitäisikö yhdyistää (SHL 27 d & e) ja KUTY pykälät uuteen ”sosiaalisen kuntoutuksen” laiksi/säännöksi ? Toisaalta ne ovat erillisiä palvelumuotoja

Työllisyydenhoidon ja typp-yhteistyö kuntien kanssa 2/2

- Ratkaisuja : kunnat toimintaympäristöinä sopimuksellisessa yhteistyössä.
- Käytäntöjen yhtenäistäminen.
- Tiivis vuoropuhelu kuntien ja hyvinvointialueen välillä
- Lainsäädäntöpohjan selkeyttäminen ml. Tiedonhallinta
- Sakkolistojen kannustus ? Osatyökykyiset töihin, eläkkeelle vai toimeentulotuelle ?

Työllisyydenhoidon ja typ-yhteistyö kuntien kanssa

Haasteita

- Työnjaon epäselvyys lyhyellä ja pidemmällä aikavälillä
- Kireä aikataulu
- Kuntien ratkaisujen hajanaisuus
- Asiakasohjauksen sattumanvaraisuus
- Lainsäädännön tuki / epäselvyys (yhteistyö, tiedonhallinta)
- Rahoitusvastuiden luomat vääränlaiset kannusteet ?

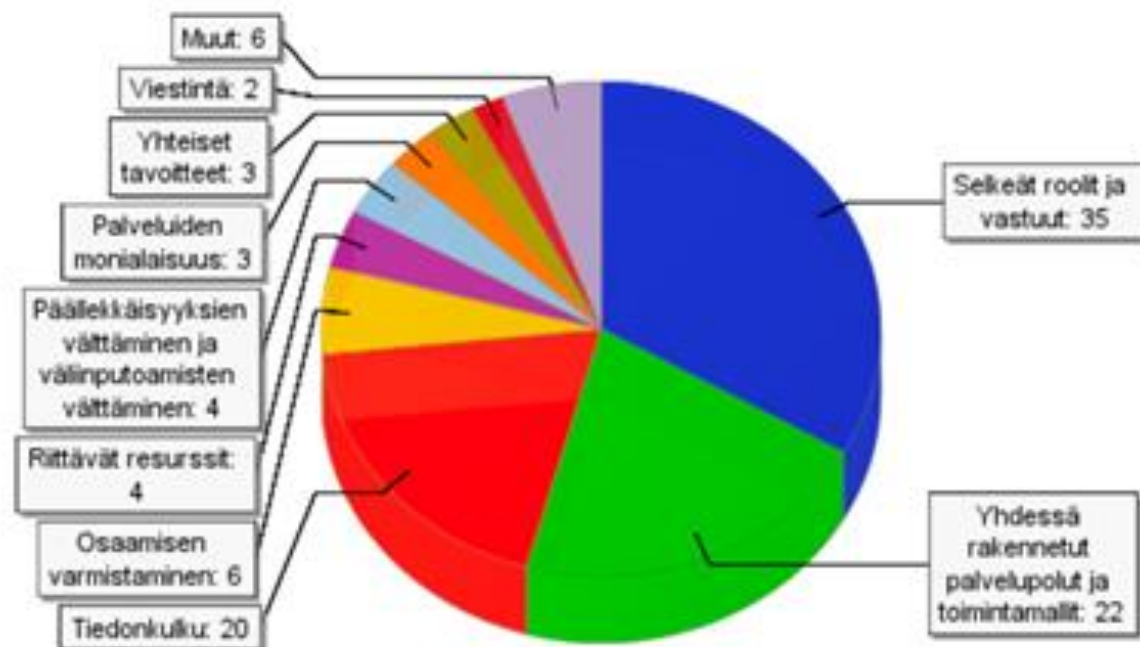
Ratkaisuja

- palvelutarpeen monipuolisempi arviointi (ml. so ja te –integraatio)
- Tiivis vuoropuhelu (HVA – Kunnat)
- Toimintamallien kuvaaminen ja yhdenmukaistaminen
- Sopimuspohjainen yhteistyö (esim, kuntien ympäristöt kuntouttavan työtoiminnan alustoina)
- Yhteistyötä ja tiedonhallintaa koskevan lainsäädännön selkeyttäminen / kehittäminen

2. Kotoutumisen yhteistyö kuntien kanssa

Kotoutumisen edistäminen : keskeisintä hyvinvointialueen ja kunnan yhteistyön onnistumisessa (N=66)

2. Kotoutumisen yhteistyö kuntien kanssa

- Edellä on kooste vastauksistanne maaliskuussa siitä, mitkä asiat silloin olivat mielestänne keskeisimpiä hyvinvointialueiden ja kuntien yhteistyössä kotoutumiseen liittyen
- **Keskustelukysymykset:**
 - **Miten kalvossa nousseita keskeisiä kokonaisuuksia voitaisiin ratkaista ja onko teillä jo käytössänne joitain malleja, joita voitaisiin siirtää ja hyödyntää?** Onko jotain joka lainsäädännön muutoksessa erityisesti mietityttää, joka ei kalvossa esim. näy? Mitä haasteita kunnan kotoutumistyön kanssa aikuissosiaalityö tunnistaa sote-uudistuksessa kotoutumisvastuun jäädessä kuntaan?
- Linkit meneillään oleviin keskeisiin lakiuudistuksiin:
 - [Eduskunta kotoutumislaki ja typ –mini He](#)
 - [Tiedote mini He:n antamisesta](#)
 - [Kotoutumislakiluonnos lausuntopalvelussa](#)
 - [Tiedote kotoutumislain kokonaisuudistuksen lausuntokierroksen alkamisesta](#)
- Liisa Jurmu kirjaa ja vetää yhteen

Kotoutumisen yhteistyö kuntien kanssa 1/2

Haasteena/ mietityttää:

- Miten järjestetään yhteistyö niin ja kuka kotouttamista kunnassa hoitaa ja millä osuudella? Sosiaalityön ja sosiaalihuollon tarpeita on paljon ja erityisesti koko perheeseen liittyviä tarpeita. Vanhempien lisäksi lasten asiat, mm. koulu.
- Miten hyvin kotouttamispalveluissa tunnistetaan milloin tarvitaan mukaan kotouttamispalveluita? Miten tämä huolehditaan, että kun kotouttamissuunnitelmaa tehdään ja HVAllistuu siihen niin milloin tarvitaan aina sosiaalihuolto mukaan?

Yhteistyö toimii:

- Yhteistyömallit kuntien kanssa ovat rakentumassa ja rakentuneet, tässä on kehitytty
- Yhteistyössä tehdään jatkossakin kotouttamissuunnitelma, samalla tehdään sosiaalihuoltolain mukaista asiakassuunnitelmaa yhdessä kunnan työntekijän kanssa
- Tiivistä yhteistyötä pakolaisten vastaanotossa kuntien ja hyvinvointialueiden välillä

Kotoutumisen yhteistyö kuntien kanssa 2/2

Huolena:

- Resurssit ja päällekkäinen työ. Milloin riittää kunnan kotouttamistyö. Kuka kunnassa tekee arvion siitä, kuka henkilö tarvitsee sosiaalihuollon palveluja?
- Tietojärjestelmät. Kunnat rakentamassa omia kun ei ole vielä kansallista. Miten tieto siirtyy hyvinvointialueille?
- Rahoituksen riittävyys.
- Alaikäiset ilman huoltajaa tulevat, haasteena.

Muuta:

- Talonmiehet takaisin, vanhat mallit. Sillä hoidettaisiin ennalta ehkäisevä toiminta lasten ja perheiden osalta, työllisyys ja kotouttaminen.
- Miten kotouttaminen näkyy tulevaisuuden sote-keskus kehittämisessä? Ei näy vahvasti.

3. Yhteistyö asumisen yhdyspinnoilla

3. Yhteistyö asumisen yhdyspinnoilla

- **Keskustelukysymykset:**

- **Mitä haasteita asumisen yhteistyössä (asukasvalinta, asumisen ongelmat, asumisen tuki) vuokrataloyhtiöiden ja kunnan kanssa aikuissosiaalityö tunnistaa sote-uudistuksessa?**

Asumisneuvontayhteistyö tulevaisuudessa? Millaisia yhteistyörakenteita tulisi säilyttää/on ja millaisia tulisi luoda?

- Linkit ajankohtaiseen kehittämiseen

- [Sosiaalihuoltolain muutosehdotus, jossa myös sosiaalihuoltolain mukaiset asumispalvelut muuttuvat HE 231/2021 vp](#)
- [Asumisneuvontaa lisäävä lakiesitys lausuntokierrokselle](#)
- [Hallituksen esitys laiksi asumisneuvonnan tuesta vuosina 2023–2027](#)
- [Ara: Asumisneuvonnan laajentaminen ja kehittäminen](#)

Asumisen yhdyspinnoilla keskustelu

- Haasteita
 - Reaktiivisuus; po. ehkäisevämpää
 - Asuntotarjonta – asunnon saanti; osin kasvava ongelma
 - Arsenaalia liian vähän (ml. Yhteisöllinen asuminen, ostopalvelut)
 - Asumisneuvonta - kotouttamistyö -rajapinta
 - Yksityiset vuokramarkkinat – käytännön ongelmat – kasvaneet
 - Siirtykö sotessa tehty asumisneuvonta kuntaan – mihin asettuu?
- Paikallisia ratkaisuja / käytännön sovellutuksia olemassa
 - Yhteistyörakenteita (erityisesti kaupungeissa); asumisneuvojat, talonmiesohjaaja, kotikoodaritoiminta, yhteisösosiaalityö, -neuvonta
- Tavoite
 - Yhteinen tavoitteenasetanta, roolit (tehtävät, vastuut) HVA / vuokrayhtiöt
 - Lisää tietoa haavoittuvien asemasta, asumistarpeista; paikallista analyysia
 - Yhteistyörakenteet yhtiöihin tärkeitä, mutta paikallisin ratkaisuin
 - Asunnottomuustyö - rakenteellinen sosiaalityö

Verkoston tulevaisuus

Toiveita jatkolle ja verkoston toiminnalle

- Yhdenmukainen toive käsiäänestyksellä, että verkoston toiminta jatkuu
 - Sovittu!
- Laaja viitekehys lähtökohdaksi: Verkoston nimeenkin näkymään aikuissosiaalityön laaja näkökulma ja monet yhdyspinnat sekä keskeinen rooli palvelujärjestelmässä?
- Aiheiksi ajankohtaisia teemoja, yhteistä työskentelyä, ei vaan keskustelua, toiminnallisuus on hyvä
 - Yhteiset kannanotot?
- Otetaan verkoston Teams-työtila aktiiviseen käyttöön.

Nimiehdotuksia ilmoittautumisesta

- Hyvinvointialueiden aikuissosiaalityön verkosto
- Aikuissosiaalityön verkosto
- Hyvinvoiva aikuissosiaalityö
- Valtakunnallinen aikuissosiaalityön kehittämisverkosto
- Hyvinvointialueiden aikuissosiaalityö
 - Nimenehdotus -kysely ensin mahdollisista nimistä ml. yllä olevat ja sen jälkeen äänestys, mikä verkoston uudeksi nimeksi.

Kiitos ja ihanaa kesää kaikille!

ellen.vogt@kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi